

Forslag til prinsipper for forbedring og effektivisering av byvekstavtalenes styringsgrupper

Vedlegg 2a: Rollebeskrivelser og årshjul

29.09.2023

Versjon 0.99

1. Introduksjon	3
2. Forslag til prinsipper	6
– Tydelige roller og ansvar	6
– Felles årshjul	17
3. Forslag til implementeringsplan	24

Introduksjon

Introduksjon til dokumentet

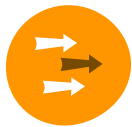
Det er arbeidsgruppens vurdering at utfordringene i arbeidet er knyttet til uklarheter rundt roller og ansvar i styringsgruppene, og anbefaler derfor å starte med introduksjon av **rolle- og ansvarsbeskrivelser samt tematisk årshjul for styringsgruppene**. Dette dokumentet presenterer tiltakene inkludert under prinsipp en og to.

Prinsipper presentert i dette dokumentet

1. **Tydeliggjøre roller og ansvar:** Det er blitt utarbeidet et forslag til rolle- og ansvarsbeskrivelser for samtlige involverte aktører i byvekstsamarbeidet. Disse beskrivelsene er utviklet for å tydeliggjøre styringsgruppens og øvrige aktørers rolle og ansvar, samt presisere forventninger til partenes felles ansvar som knytter seg til deres bidrag i byveksttalen.
2. **Felles årshjul:** Det er utarbeidet et felles tematisk årshjul for alle byvekstområder. Hensikten er å synliggjøre rammer for nødvendig møteaktivitet i styringsgruppene gjennom året, samt for å sikre effektiv og strukturert tilnærming til styringsgruppemøtene.

Prinsippene er utviklet i tråd med arbeidsgruppens mandat¹

I sikte på å forbedre og effektivisere arbeidet i styringsgruppen, skal arbeidsgruppen:

Forenkle praksis
i styringsgruppene

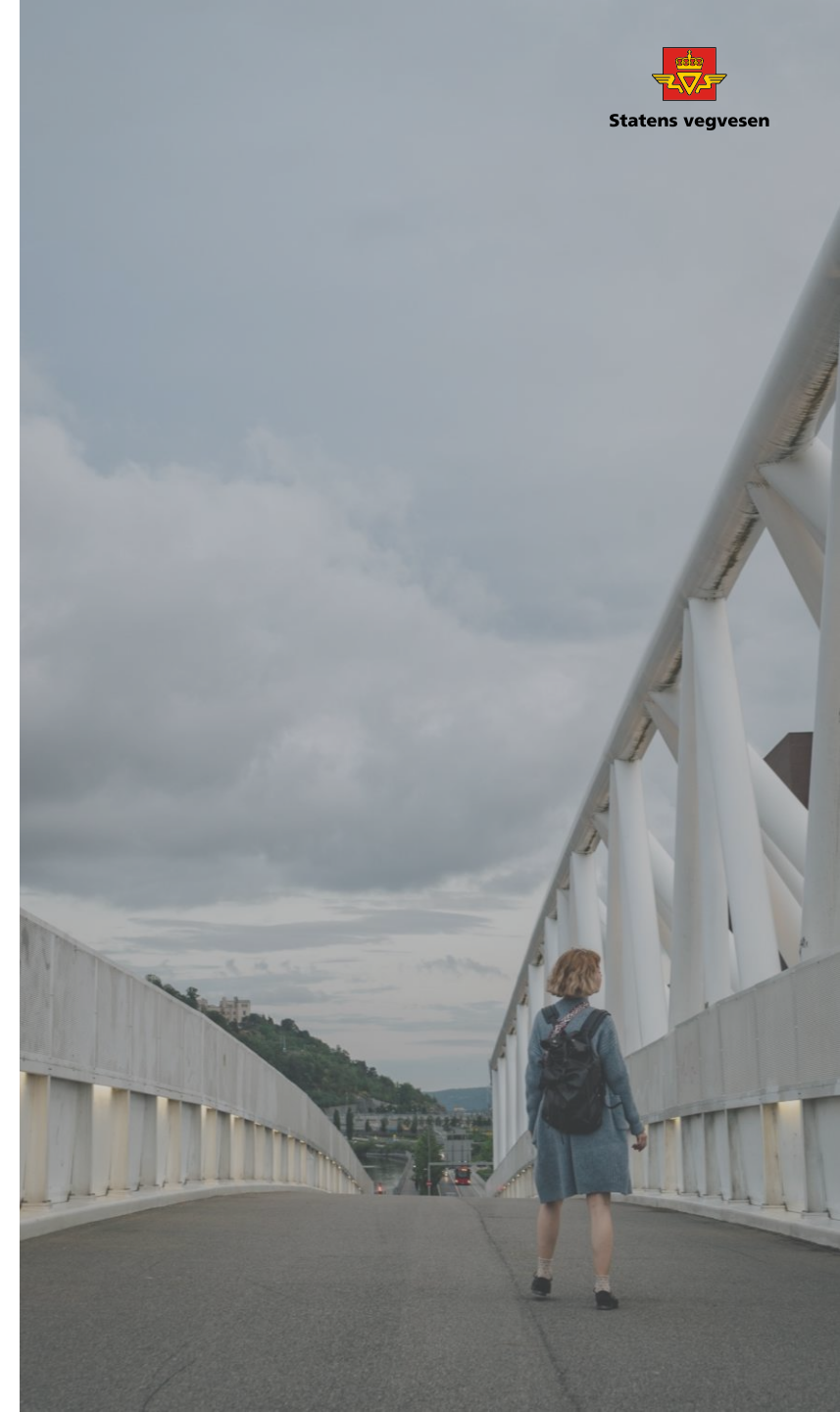
Samordne praksis
i styringsgruppene

Skape bedre rammer
rundt styringen

Sette målstyring
tydeligere på agendaen

BYVEKSTAVTALENE SKAL LEGGE TIL RETTE FOR AT VEKSTEN I PERSONTRANSPORTEN SKAL TAS MED KOLLEKTIVTRAFIKK, SYKKEL OG GANGE

Kort om byvekstavtalene

Byvekstavtalene er et partnerskap mellom kommune, fylkeskommune og stat.

Styrken med byvekstavtaler er at partene kan komme sammen med ulike virkemidler, og jobbe sammen mot et felles mål. Målet med byvekstavtalene er at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Gjennom ordningen med byvekstavtaler går staten inn og bidrar med finansiering for å nå dette målet, i samarbeid med lokale parter. Lokale myndigheter fører samtidig en målrettet arealpolitikk som bygger opp under investeringene i transportsystemet, i tråd med regional og interkommunal areal- og transportplan.

Kilde 1: Byvekstavtalene, Kilde 2: Regjeringen.no, *Byvekstavtaler og belønningsavtaler*

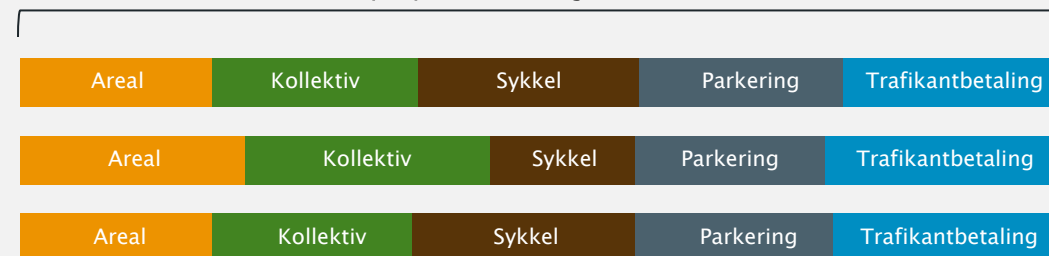

Virkemiddelbruk i byvekstavtalene

Byområdene er forskjellige, og det er ulike kombinasjoner av virkemidler som i samspill bidrar til måloppnåelse. I tillegg til god tilrettelegging for sykling, gange og kollektivtransport har restriktive tiltak for bil og arealbruk stor betydning for måloppnåelse.

Avtalene porteføljestyres, og det er lagt opp til at virkemiddelbruken og vurdering av nye virkemidler kan justeres dersom det ligger an til at målet ikke nås.

Eksempel på ulik vektning av enkelttiltak

Kilde 1: Regjeringen.no, *Byvekstavtaler og belønningsavtaler*. Kilde 2: Vegdirektoratet Styrings- og strategistaben, *Byutredninger 25. januar 2018*.

1. Introduksjon	3
2. Forslag til prinsipper	6
– <i>Tydelige roller og ansvar</i>	<i>6</i>
– <i>Felles årshjul</i>	<i>17</i>
3. Forslag til implementeringsplan	24

Rolle- og ansvarsbeskrivelser for aktørene i samarbeidet

Informasjon om inndeling

Hver rolle- og ansvarsbeskrivelse er delt opp i hva som er aktørens rolle og ansvar og hva som forventes av aktøren. For partene som sitter i styringsgruppen er deres felles ansvar også beskrevet. Dette er for å tydelig skille mellom hva styringsgruppen har et felles ansvar for og hva som særlig kreves og forventes av hver rolle. Det er også lagt opp til lokale tilpasninger ved behov for dette.

Beskrivelsen for styringsgruppen er delt i *styringsgruppens hovedansvar* og hva som er *felles ansvar for alle partene*.

Utarbeidelsen av rolle- og ansvarsbeskrivelsene er basert på dagens praksis i byvekstavtaleområdene. Se Vedlegg 2, kapittel 4.

Rolle og ansvar for styringsgruppen

STYRINGSGRUPPENS HOVEDANSVAR:

- Sikre en strategisk og effektiv gjennomføring av byvekstavtalen for å nå nullvekstmålet, blant annet ved hjelp av helhetlig evaluering av måloppnåelse
- Vurdere politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet innenfor gjeldende avtale
- Behandle forslag til fireårig handlingsprogram og årsbudsjett for byvekstavtalen, som danner grunnlag for innspill til statsbudsjett og lokalpolitisk behandling, og forelegges for politisk styringsgruppe
- Styre og koordinere byvekstavtalen, basert på prinsipper om porteføljestyring og mål- og resultatstyring, og følge opp måloppnåelse og økonomi
- Ha overordnet ansvar for måloppnåelse i byvekstavtalen

FELLES ANSVAR FOR ALLE PARTENE:

- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, ha oversikt over implementeringen av avtalens tiltak og prosjekter, samt fremme at nullvekstmålet blir oppnådd
- Sikre måloppnåelse. Dette betyr å ha ansvar for at drift av byvekstavtalen samsvarer med avtalens mål, samt legge til rette for at partene samarbeider på en strukturert måte med å ivareta målene gjennom koordinert planlegging. Det innebærer også gjensidig orientering om forhold som påvirker nullvekstmålet
- Delta i beslutningsprosesser om prioritering av tiltak og prosjekter, samt ressursallokeringer i porteføljen, med fokus på helhet i byvekstsamarbeidet
- Opprettholde sine plikter i avtalen. Ved eventuelle mislighold fra en eller flere parter skal dette løftes til politisk styringsgruppe for drøfting
- Sikre god kunnskap om sektoren og lokale forhold, samt nødvendige fullmakter og autoritet i arbeidet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*
- *Eventuelle fullmakter delegert til administrativ gruppe beskrives her av det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for styringsgruppeleder

ROLLE OG ANSVAR

- Ha det overordnede ansvaret for å forberede og lede møtene i styringsgruppen, herunder beslutte forslag til agenda etter innspill fra sekretariatet og sikre tilstrekkelig beslutningsgrunnlag i samråd med sekretariatsleder
- Være bindeledd mellom styringsgruppen og Samferdselsdepartementet
- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, og fremme at nullvekstmålet blir oppnådd

FORVENTNINGER

- Sikre at beslutninger som tas i møtene har konsensus og er i tråd med avtalen
- Formidle nye føringer fra Samferdselsdepartementet, samt forventninger og tilbakemeldinger mellom styringsgruppen og departementene
- Rapportere til Samferdselsdepartementet
- Legge til rette for et godt samarbeidsklima i styringsgruppen
- Tilrettelegge for balansert fremleggelse av saker for styringsgruppen, i samråd med sekretariatets leder. Fremleggelse av saker bør være relevant for avtalen og arbeidet, balansert og gi et nyansert og tydelig bilde av hva styringsgruppen skal beslutte

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for sekretariatsleder

ROLLE OG ANSVAR

- Lede sekretariatets arbeid og leveranser til styringsgruppen, herunder forslag til handlingsprogram, årsbudsjett og rapporter
- Lede sekretariatets forberedelse til og deltakelse i styringsgruppemøter, i samråd med styringsgruppens leder. Fremleggelse av saker skal være balansert, relevant for avtalen og arbeidet, samt gi et nyansert og tydelig bilde av hva styringsgruppen skal beslutte
- Sikre at sekretariatet arkiverer alle saksdokumenter og referater etter gjeldende lover for offentlig forvaltning. Relevante dokumenter skal også være tilgjengelige for partene
- Sørge for at sekretariatet arbeider i henhold til retningslinjene som er vedtatt for sekretariatet

FORVENTNINGER

- Være nøytral og legge til rette for balanse både i den formelle og uformelle dialogen med partene. Dette innebærer blant annet at partene behandles likeverdig når det gjelder tilgang til informasjon
- Sikre at forslag til agenda legges fram for godkjenning av styringsgruppens leder før utsending
- Sørge for at saker som er til beslutning som hovedregel har vært til behandling i xx (fylles ut av det enkelte byvekstområde)
- Tilrettelegge for at sekretariatet har oversikt over ansvarsfordelingen og framdriften for oppfølging av saker. Det er partenes eget ansvar å sørge for at oppgaven blir gjort
- Bidra i etableringen av gode rutiner for mål og økonomirapportering, slik at avvik fanges opp og nødvendige justeringer kan gjøres på et tidlig tidspunkt
- Sørge for at sekretariatets ferdigstilling og klargjøring av saksunderlag er i tråd med styringsgruppens forventninger til saksforberedelse, samt tilgjengeliggjøring og utsendelse til styringsgruppen normalt en uke før møtet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for administrativ gruppe

ROLLE OG ANSVAR

- Drøfte og forberede forslag til handlingsprogram som fremmes til styringsgruppen
- Drøfte politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet
- Drøfte og forberede forslag til vedtak i samarbeid med sekretariatet for styringsgruppen
- Foreslå prioritering og balansering av portefølje basert på vurderingskriterier og satsingsområder
- Drøfte avvik og gi råd på gjennomføring av handlingsprogrammet
- Drøfte saker på vegne av styringsgruppen, når saken faller innenfor den administrative gruppens lokale fullmakter
- Opprette ad-hoc arbeidsgrupper for utredning av enkelte tema ved behov

FORVENTNINGER

- Gi faglig gode og balanserte råd for best mulig måloppnåelse, samt vurdere risiko opp mot samfunnsutviklingen, teknologisk utvikling og kostnadsutvikling
- Gi råd på nytte, kostnader og risiko knyttet til prosjekter, tiltak og virkemidler
- Omtale eventuell uengighet mellom aktørene

GRUPPENS LOKALE MANDAT OG EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Mandat for den administrative gruppen beskrives her av hvert byvekstområde*
- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for kommunene

ROLLE OG ANSVAR

- Representere kommunen i styringsgruppen ved å fremme synspunkter og behov, samt utarbeide forslag og innspill på vegne av kommunen
- Fremme nye prosjekter og tiltak fra kommunen som er i tråd med byvekstavtalens mål
- Følge opp og rapportere iht. økonomi, fremdrift, måloppnåelse og risiko for tiltak og prosjekter hvor kommunen er prosjekteier
- Lokal planmyndighet for sitt kommuneområde med ansvar for utvikling og gjennomføring av arealpolitikken, som bygger opp under nullvekstmålet og investeringene i transportsystemet
- Vurdere andre virkemidler utover arealpolitikk for å nå nullvekstmålet, dette inkluderer eksempelvis trafikkregulering, parkeringstiltak og tilrettelegging for bildeling

FORVENTNINGER

- Bidra i analyser og vurderinger av forslag til fire års handlingsprogram, årsbudsjett, samt fastsettelse av mål og prioriteringer i porteføljen, som fagekspert/-ressurs på kommunale forhold
- Analysere og evaluere effekten og gjennomføringen av tiltak og prosjekter hvor kommunen er prosjekteier mot byvekstavtalens mål, samt sikre god kvalitet i rapportering av sine egne indikatorer
- Samarbeide med sentrale aktører og bidra til kunnskapsdeling og erfaringsutveksling

FELLES ANSVAR FOR ALLE PARTENE:

- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, ha oversikt over implementeringen av avtalens tiltak og prosjekter, samt fremme at nullvekstmålet blir oppnådd
- Sikre måloppnåelse. Dette betyr å ha ansvar for at drift av byvekstavtalen samsvarer med avtalens mål, samt legge til rette for at partene samarbeider på en strukturert måte med å ivareta målene gjennom koordinert planlegging. Det innebærer også gjensidig orientering om forhold som påvirker nullvekstmålet
- Delta i beslutningsprosesser om prioritering av tiltak og prosjekter, samt ressursallokeringer i porteføljen, med fokus på helhet i byvekstsamarbeidet
- Opprettholde sine plikter i avtalen. Ved eventuelle mislighold fra en eller flere parter skal dette løftes til politisk styringsgruppe for drøfting
- Sikre god kunnskap om sektoren og lokale forhold, samt nødvendige fullmakter og autoritet i arbeidet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for fylkeskommune

ROLLE OG ANSVAR

- Representere fylkeskommunen i styringsgruppen ved å fremme synspunkter og behov, samt utarbeide forslag og innspill på vegne av fylkeskommunen
- Fremme nye prosjekter og tiltak fra fylkeskommunen som er i tråd med byvekstavtalens mål
- Følge opp og rapportere iht. økonomi, fremdrift, måloppnåelse og risiko for tiltak og prosjekter hvor fylkeskommunen er prosjekteier
- Ivareta rollen som ansvarlig for kollektivtrafikk, og sikre utvikling av felles rute-, pris- og takstruktur i fylket. Dette innebærer også rapportering på indikator for kollektiv
- Sørge for oppfølging av finansieringsavtalen med bompengeselskapet for de byene der fylkeskommunen er oppdragsgiver for bypakken

FORVENTNINGER

- Bidra i analyser og vurderinger av forslag til fire års handlingsprogram, årsbudsjett, samt fastsettelse av mål og prioriteringer i porteføljen, som fagekspert/-ressurs på regionale forhold
- Analysere og evaluere effekten og gjennomføringen av tiltak og prosjekter hvor fylkeskommunen er prosjekteier mot byvekstavtalens mål, samt sikre god kvalitet i rapportering av sine egne indikatorer
- Samarbeide med sentrale aktører og bidra til kunnskapsdeling og erfaringsutveksling
- Ta initiativ til samordning av hvert enkelt knutepunktprosjekt der ikke andre aktører har tatt et slikt initiativ, jf. veileder for helhetlig knutepunktutvikling

FELLES ANSVAR FOR ALLE PARTENE:

- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, ha oversikt over implementeringen av avtalens tiltak og prosjekter, samt fremme at nullvekstmålet blir oppnådd
- Sikre måloppnåelse. Dette betyr å ha ansvar for at drift av byvekstavtalen samsvarer med avtalens mål, samt legge til rette for at partene samarbeider på en strukturert måte med å ivareta målene gjennom koordinert planlegging. Det innebærer også gjensidig orientering om forhold som påvirker nullvekstmålet
- Delta i beslutningsprosesser om prioritering av tiltak og prosjekter, samt ressursallokeringer i porteføljen, med fokus på helhet i byvekstsamarbeidet
- Opprettholde sine plikter i avtalen. Ved eventuelle mislighold fra en eller flere parter skal dette løftes til politisk styringsgruppe for drøfting
- Sikre god kunnskap om sektoren og lokale forhold, samt nødvendige fullmakter og autoritet i arbeidet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for Statens vegvesen

ROLLE OG ANSVAR

Statens vegvesens rolle på vegne av staten:

- Lede oppfølging av byvekstavtalene på vegne av staten og koordinere statlige parter i samarbeidet
- Følge opp politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet i dialog med Samferdselsdepartementet
- Følge opp avtalene med hensyn til rapportering av måloppnåelse, ved å ivareta et felles indikatorsett for byvekstavtalene
- Følge opp bruk av statlige midler, samt sikre gode retningslinjer for rapportering på bruk
- Sikre koordinering av de statlige aktørene i byvekstavtalene

Statens vegvesen som part:

- Representere Statens vegvesen og staten i styringsgruppen ved å fremme synspunkter og behov, samt utarbeide forslag og innspill
- Fremme nye prosjekter og tiltak fra Statens vegvesen som er i tråd med byvekstavtalens mål
- Følge opp og rapportere iht. økonomi, fremdrift, måloppnåelse og risiko for tiltak og prosjekter hvor Statens vegvesen er prosjekteier
- Sørge for oppfølging av finansieringsavtalen med bompengeselskapet for de byene der Statens vegvesen er oppdragsgiver for bypakken

FORVENTNINGER

- Bidra i analyser og vurderinger av forslag til fire års handlingsprogram, årsbudsjett, samt fastsettelse av mål og prioriteringer i portefølje, som fagekspert/-ressurs på veginfrastruktur
- Analysere og evaluere effekten og gjennomføringen av tiltak og prosjekter hvor Statens vegvesen er prosjekteier mot byvekstavtalens mål
- Samarbeide med sentrale aktører og bidra til kunnskapsdeling og erfaringsutveksling
- Sikre god kvalitet ved å vedlikeholde indikatorer (RvU og byindeks) som anvendes for å analysere og vurdere måloppnåelse i byvekstavtalenes arbeid
- Utarbeide analyse av innovasjon- og teknologitrender for handlingsprogram for byvekstområdene, samt vurdere teknologirisiko knyttet opp mot foreslått handlingsprogram

FELLES ANSVAR FOR ALLE PARTENE:

- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, ha oversikt over implementeringen av avtalens tiltak og prosjekter, samt fremme at nullvekstmålet blir oppnådd
- Sikre måloppnåelse. Dette betyr å ha ansvar for at drift av byvekstavtalen samsvarer med avtalens mål, samt legge til rette for at partene samarbeider på en strukturert måte med å ivareta målene gjennom koordinert planlegging. Det innebærer også gjensidig orientering om forhold som påvirker nullvekstmålet
- Delta i beslutningsprosesser om prioritering av tiltak og prosjekter, samt ressursallokeringer i porteføljen, med fokus på helhet i byvekstsamarbeidet
- Opprettholde sine plikter i avtalen. Ved eventuelle mislighold fra en eller flere parter skal dette løftes til politisk styringsgruppe for drøfting
- Sikre god kunnskap om sektoren og lokale forhold, samt nødvendige fullmakter og autoritet i arbeidet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for Jernbanedirektoratet

ROLLE OG ANSVAR

- Representere jernbanesektoren og staten i styringsgruppen, ved å fremme synspunkter og behov, samt utarbeide forslag og innspill på vegne av staten
- Følge opp politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet i dialog med Samferdselsdepartementet
- Fremme nye prosjekter og tiltak fra Jernbanedirektoratet som er i tråd med byvekstavtalens mål
- Følge opp og rapportere iht. økonomi, fremdrift, måloppnåelse og risiko for tiltak og prosjekter hvor Jernbanedirektoratet er prosjekteier
- Bidra til å sikre samordning av transportløsninger i byvekstområdene på vegne av staten. Dette kan omfatte samarbeid med kommunene og øvrige aktører om utvikling av knutepunkter, integrasjon av jernbane med andre transportformer og utvikling av felles rute-, pris- og takststruktur

FORVENTNINGER

- Bidra i analyser og vurderinger av forslag til fire års handlingsprogram, årsbudsjett, samt fastsettelse av mål og prioriteringer i portefølje, som fagekspert/-ressurs på jernbanesektoren
- Analysere og evaluere effekten og gjennomføringen av tiltak og prosjekter hvor Jernbanedirektoratet er prosjekteier mot byvekstavtalens mål, samt sikre god kvalitet i rapportering av sine egne indikatorer
- Samarbeide med sentrale aktører og bidra til kunnskapsdeling og erfaringsutveksling
- Bidra i samordning av de statlige aktørene i byvekstavtalene

FELLES ANSVAR FOR ALLE PARTENE:

- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, ha oversikt over implementeringen av avtalens tiltak og prosjekter, samt fremme at nullvekstmålet blir oppnådd
- Sikre måloppnåelse. Dette betyr å ha ansvar for at drift av byvekstavtalen samsvarer med avtalens mål, samt legge til rette for at partene samarbeider på en strukturert måte med å ivareta målene gjennom koordinert planlegging. Det innebærer også gjensidig orientering om forhold som påvirker nullvekstmålet
- Delta i beslutningsprosesser om prioritering av tiltak og prosjekter, samt ressursallokeringer i porteføljen, med fokus på helhet i byvekstsamarbeidet
- Opprettholde sine plikter i avtalen. Ved eventuelle mislighold fra en eller flere parter skal dette løftes til politisk styringsgruppe for drøfting
- Sikre god kunnskap om sektoren og lokale forhold, samt nødvendige fullmakter og autoritet i arbeidet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

Rolle og ansvar for Statsforvalteren

ROLLE OG ANSVAR

- Representere Statsforvalteren og staten i styringsgruppen ved å fremme synspunkter og behov, samt utarbeide forslag og innspill på vegne av staten
- Følge opp politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet i dialog med Kommunal- og distriktsdepartementet
- Sikre oppfølging av arealdelen og klima- og miljøhensyn etter avtalen er inngått

FORVENTNINGER

- Gi råd og veiledning til fylkeskommuner og kommuner i byvekstarbeidet innen arealtiltak som er relevant for avtalen
- Bidra i analyser og vurderinger av forslag til fire års handlingsprogram, årsbudsjett, samt fastsettelse av mål og prioriteringer i porteføljen, som fagekspert/-ressurs på regionale forhold
- Samarbeide med sentrale aktører og bidra til kunnskapsdeling og erfaringsutveksling
- Bidra i samordning av de statlige aktørene i byvekstavgiftene

FELLES ANSVAR FOR ALLE PARTENE:

- Ivareta helhetlig perspektiv og oppfølging av avtalen. Dette betyr å ha ansvar for å se avtalen som en helhet, ha oversikt over implementeringen av avtalens tiltak og prosjekter, samt fremme at nullvekstmålet blir oppnådd
- Sikre måloppnåelse. Dette betyr å ha ansvar for at drift av byvekstavgiften samsvarer med avtalens mål, samt legge til rette for at partene samarbeider på en strukturert måte med å ivareta målene gjennom koordinert planlegging. Det innebærer også gjensidig orientering om forhold som påvirker nullvekstmålet
- Delta i beslutningsprosesser om prioritering av tiltak og prosjekter, samt ressursallokeringer i porteføljen, med fokus på helhet i byvekstsamarbeidet
- Opprettholde sine plikter i avtalen. Ved eventuelle mislighold fra en eller flere parter skal dette løftes til politisk styringsgruppe for drøfting
- Sikre god kunnskap om sektoren og lokale forhold, samt nødvendige fullmakter og autoritet i arbeidet

EVENTUELLE LOKALE TILPASNINGER:

- *Eventuelle lokale tilpasninger for å, ved behov, tydeliggjøre rollen til det spesifikke byvekstområdet*

1. Introduksjon	3
2. Forslag til prinsipper	6
– <i>Tydelige roller og ansvar</i>	6
– <i>Felles årshjul</i>	17
3. Forslag til implementeringsplan	24

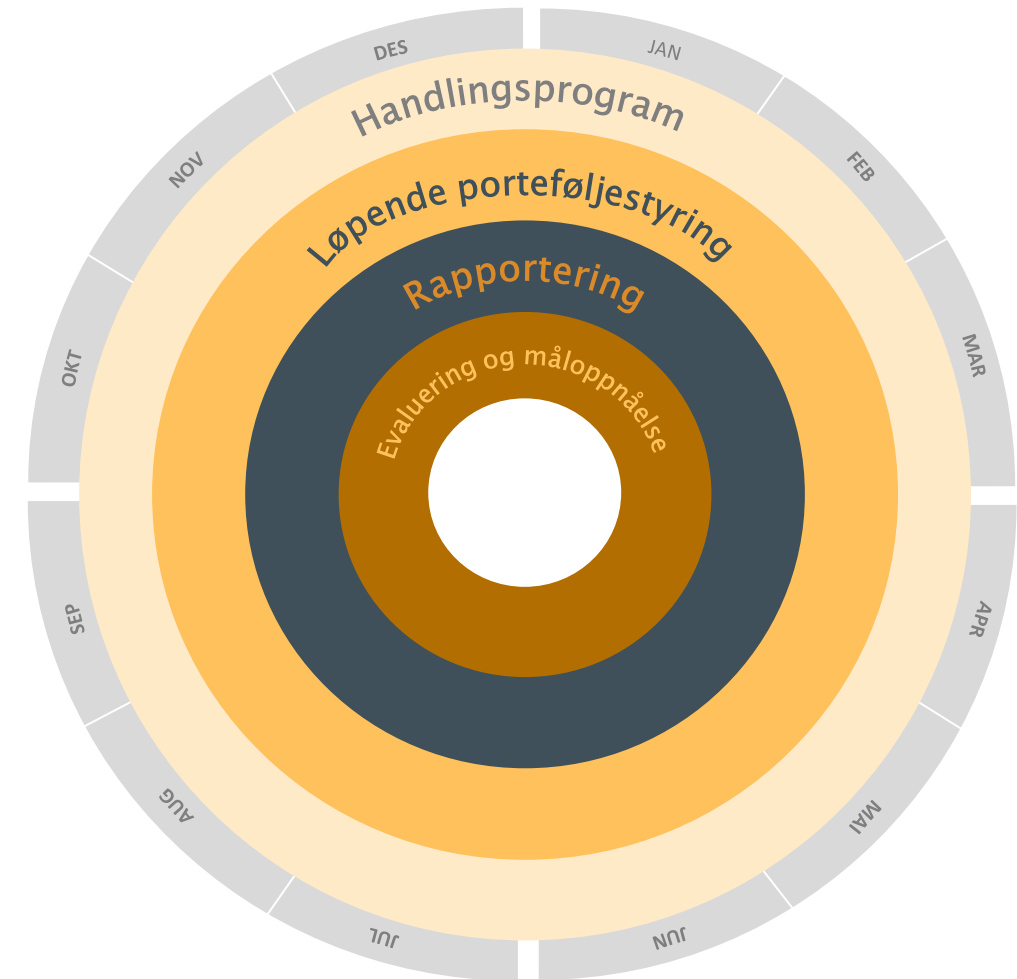
Etablering av felles tematisk årshjul

Styringsgruppene utfører en rekke aktiviteter gjennom året som er avgjørende for gjennomføring av byvekstavgiftene. Dette gjelder særlig behandling av handlingsprogram, løpende porteføljestyring, rapportering og evaluering av måloppnåelse. I tillegg er det statlige prosesser i forbindelse med byvekstavgiftene som påvirker arbeidet, da særlig frister og krav til innspill, utforming og fremleggelse av statsbudsjettet, som setter premisser for byvekstavgiftenes handlingsprogram.

Med bakgrunn i praksis i byvekstområdene, samt forbedring og effektivisering av samarbeidet, foreslås det å introdusere en ramme for tematiske årshjul. Rammen inneholder et firedelt årshjul, der de fire løpene representerer handlingsprogram, løpende porteføljestyring, rapportering og evaluering og måloppnåelse. I tillegg er virkemiddelbruk for å nå nullvekstmålet et sentralt spørsmål og tema som adresseres i årshjulet. Innenfor de fire løpene i årshjulet er det en rekke nøkkelaktiviteter som byvekstområdene bør gjennomføre fra handlingsprogram til handlingsprogram. Når på året løpet for handlingsprogram, rapportering og evaluering og måloppnåelse skal begynne er opp til hvert byvekstområde, mens statlige prosesser er fastsatt gjennom året.

Arbeidsgruppen anbefaler at hver styringsgruppe tar stilling til følgende:

- **Vedtakelse av tematisk årshjul for byvekstavgiften**
 - Styringsgruppen bør vurdere når på året forberedelse til neste handlingsprogram bør begynne og hvorvidt man tilpasser seg statlige og/eller kommunale budsjettprosesser
 - Styringsgruppen bør sikre at løpende porteføljestyring gjennomføres kontinuerlig fra handlingsprogram til handlingsprogram
 - Styringsgruppen bør vurdere når på året løpet for rapportering begynner og hvorvidt man skal publisere årsrapport før eller etter vedtakelse av handlingsprogram
 - Styringsgruppen bør vurdere når på året løpet for evaluering og måloppnåelse begynner
 - Styringsgruppen bør innarbeide andre relevante aktiviteter utover nøkkelaktivitetene i rammen
- **Vurdering av nåværende møteserie på bakgrunn av effektivisering av samarbeidet**
 - Styringsgruppen bør vurdere hva det er ønskelig at styringsgruppen skal ta stilling til i styringsgruppemøtene gjennom året. Med hensyn til effektivisering, er det noen aktiviteter eller temaer som kan delegeres til undergrupper ved hjelp av mandater?

Ramme for felles tematisk årshjul

HANDLINGSPROGRAM

- **Sette fokus og drøfte forslag til handlingsprogram:** fastsette hovedfokus og drøfte forslag til handlingsprogram og årsbudsjett*, samt revidere ved behov
- **Vedta forslag til handlingsprogram og sende til lokalpolitisk behandling:** forslag til handlingsprogram og årsbudsjett* vedtas i styringsgruppen før lokalpolitisk behandling og forelegging til politisk styringsgruppe
- **Sette premisser og struktur:** justere handlingsprogram etter statlig og/eller kommunalt budsjett
- **Xxx:** strategiske temaer utover disse, eksempelvis drøfting av virkemidler fylles inn av det enkelte byvekstområde

LØPENDE PORTEFØLJESTYRING

- **Løpende porteføljestyling:** kontinuerlig vurdering og reprioritering av prosjekter og tiltak innenfor den økonomiske rammen for å sikre effektiv porteføljestyling og måloppnåelse
- **Xxx:** strategiske temaer utover disse, eksempelvis drøfting av virkemidler fylles inn av det enkelte byvekstområde

RAPPORTERING

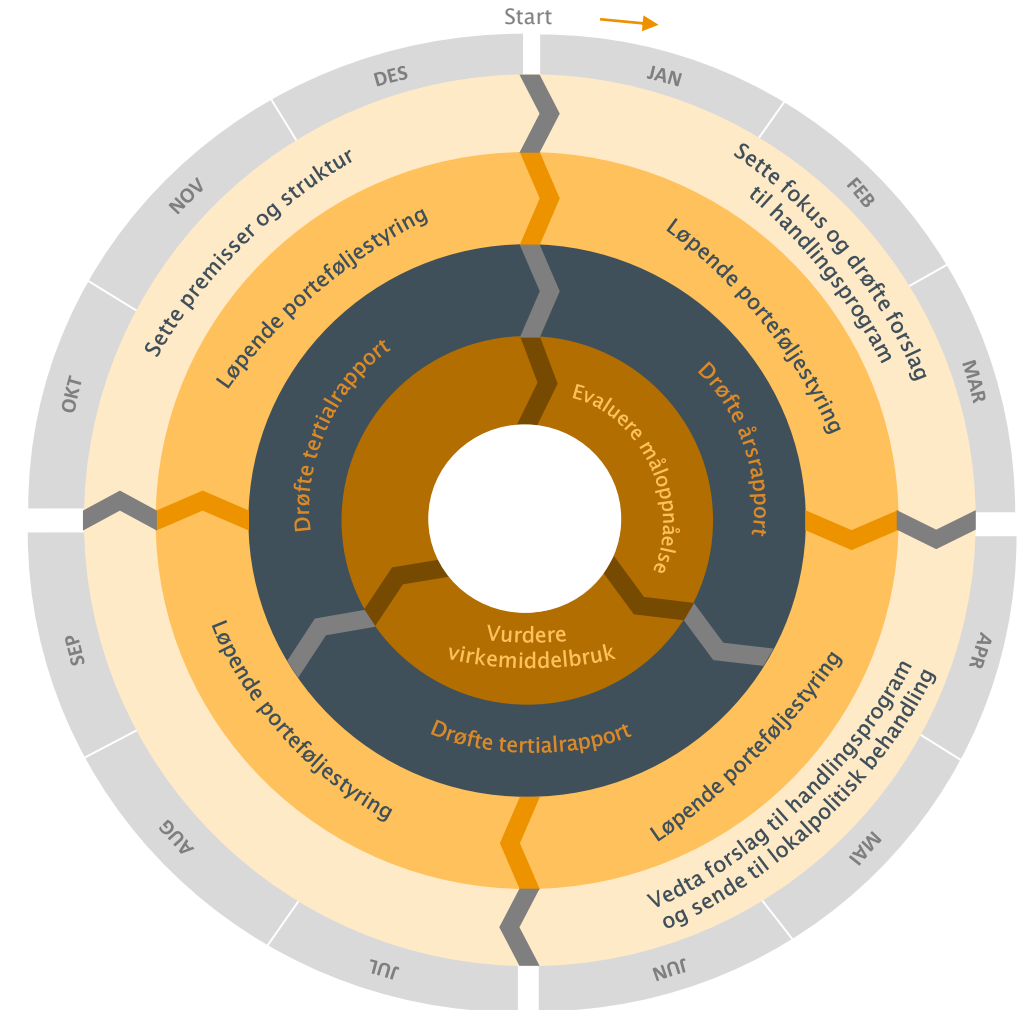
- **Drøfte årsrapport:** drøfte utarbeidelsen av årsrapport for byvekstavtalen
- **Drøfte tertialrapport:** drøfte utarbeidelsen av første tertialrapport for byvekstavtalen
- **Drøfte tertialrapport:** drøfte utarbeidelsen av andre tertialrapport for byvekstavtalen
- **Xxx:** strategiske temaer utover disse fylles inn av det enkelte byvekstområde

EVALUERING OG MÅLOPPNÅELSE

- **Evaluerer måloppnåelse:** evaluere helhetlig måloppnåelse i byvekstavtalen og arealutvikling i tråd med nasjonale retningslinjer, med bakgrunn i relevant data
- **Vurdere virkemiddelbruk:** evaluere bruk av partenes og avtalens virkemidler for å nå nullvekstmålet og tilleggsmål i avtalen
- **Xxx:** strategiske temaer utover disse fylles inn av det enkelte byvekstområde

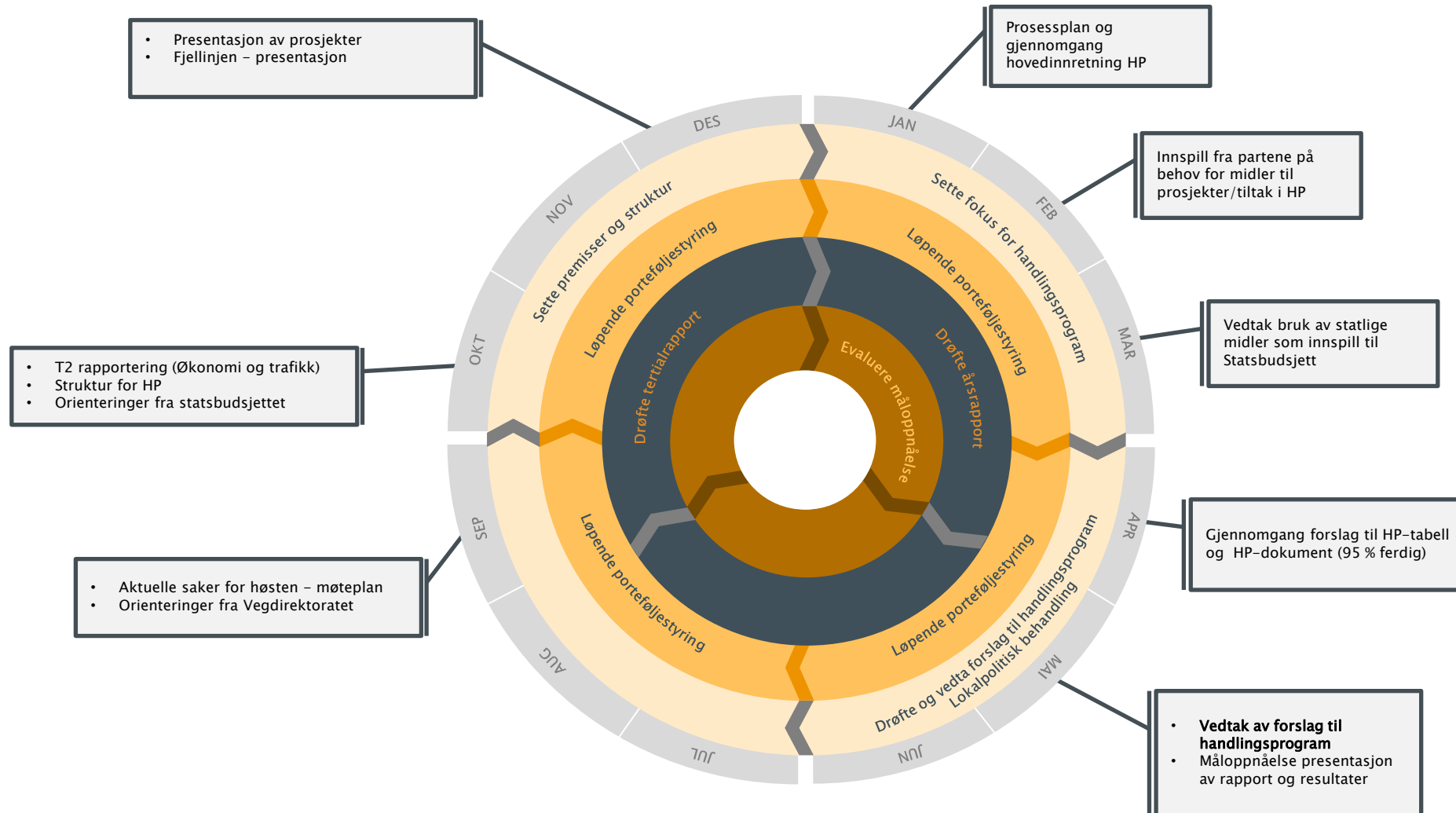
FORSLAG TIL FORDELING AV TEMATIKK

Starttidspunkt fastsettes av hvert avtaleområde

Oversikt over gjeldende praksis i Osloområdet

Eksempel på hvordan foreslåtte årshjul vil se ut i praksis, basert på møter og prosesser i 2022

7-8

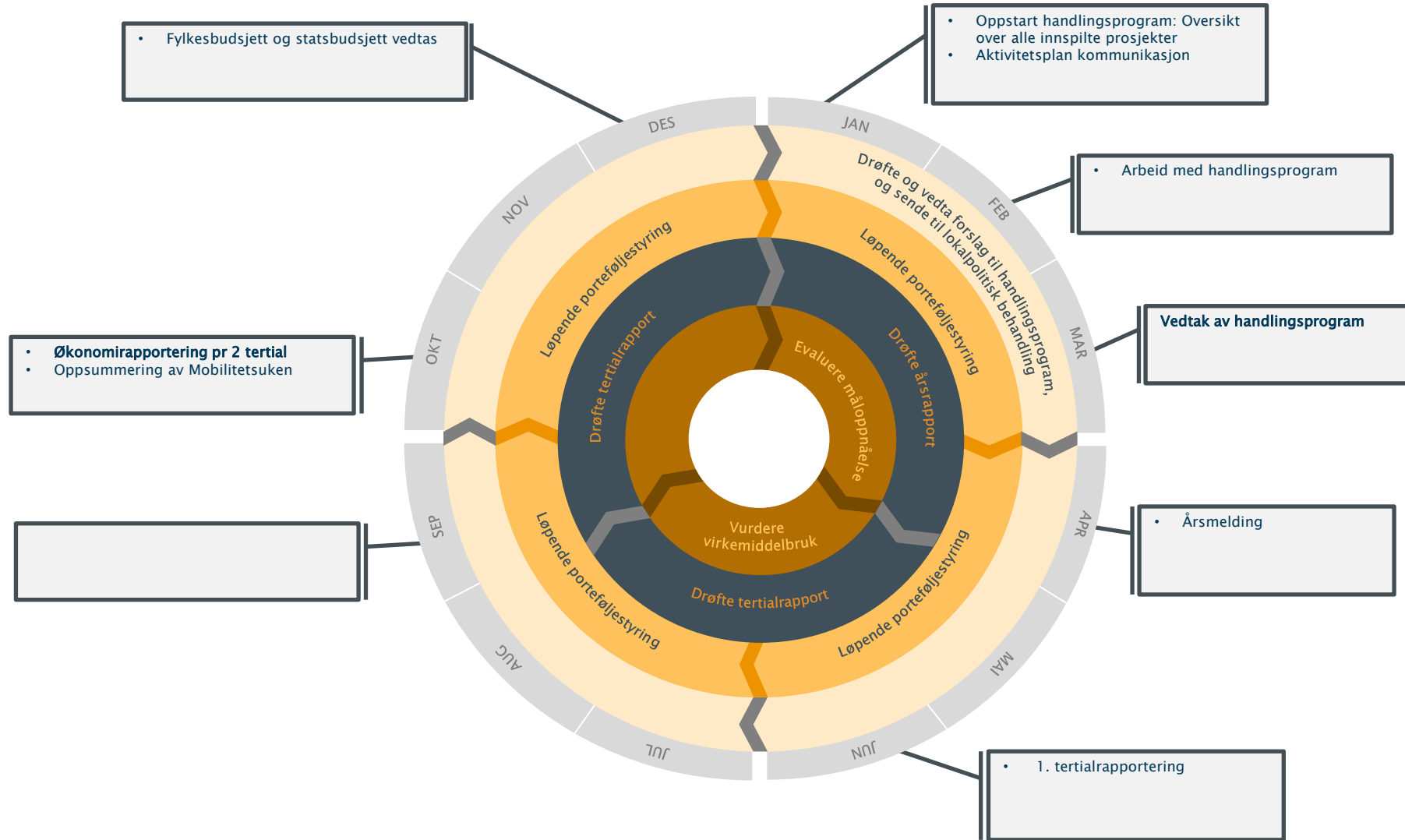
Møter i løpet av året

Ytterligere saker som behandles og orienteres om i styringsgruppen

- Bevilgnings saker
 - Bompenger
 - Statlige tilskudd
 - Omdisponeringer (løpende porteføljestyling)
- Prosjektpresentasjoner
 - Eks. Fornebubanen, Majorstuen stasjon, rammetilskudd på vedlikehold mm.
- Areal saker
- Orienteringer
 - Eks. NTP prosess, riksveg strategi

Oversikt over gjeldende praksis i Bergensområdet

Eksempel på hvordan foreslåtte årshjul vil se ut i praksis, basert på møter og prosesser i 2022

8-10

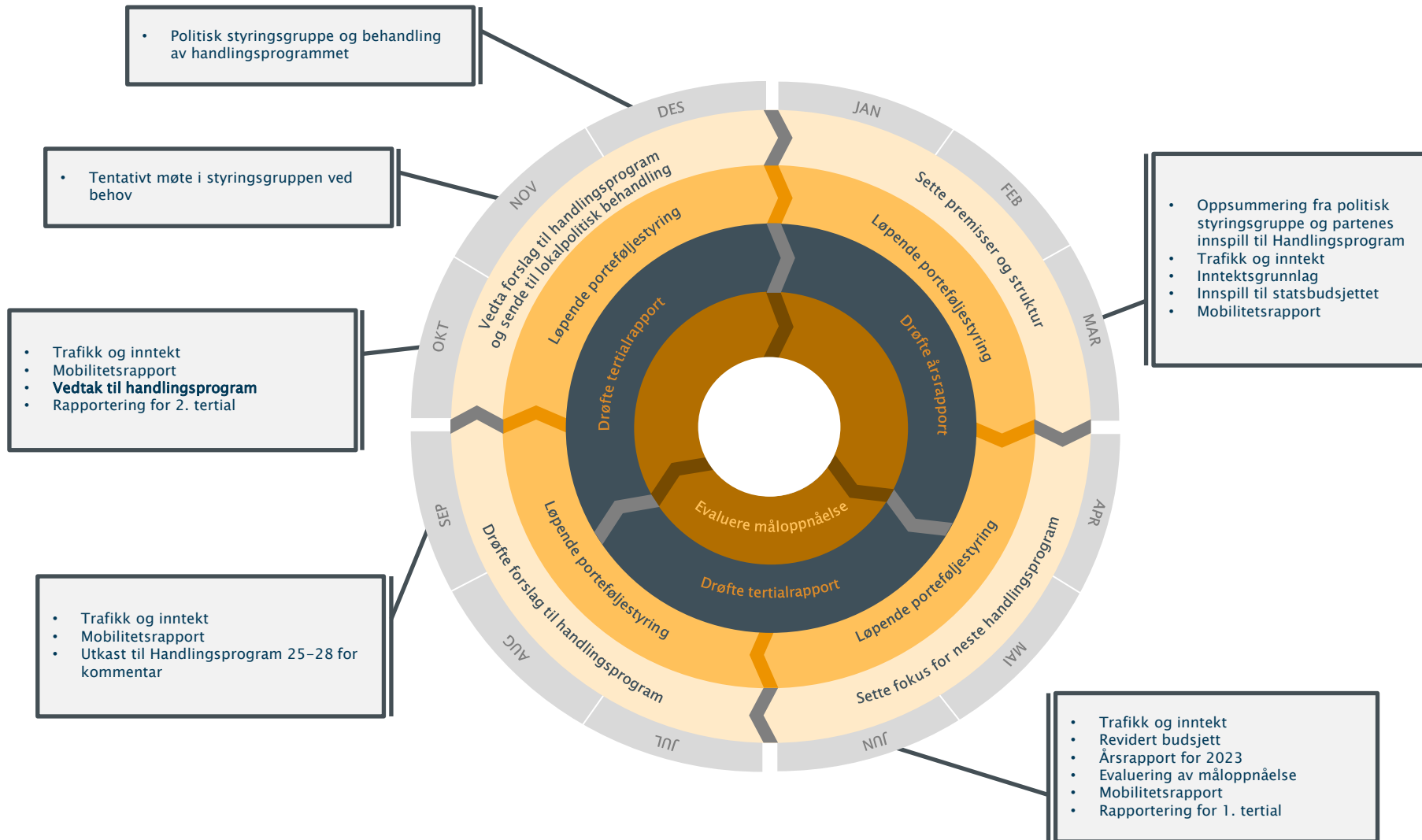
Møter i løpet av året

Ytterligere saker som behandles og orienteres om i styringsgruppen

- Kommunikasjon
 - Årlig spørreundersøkelse
 - Åpninger
 - Kampanjer
- Måloppnåelse
 - Trafikk og inntekt
 - Byindeks
 - Kollektivtall
- Status på større prosjekter
- Orienteringer
 - Reforhandling
 - Brev fra staten

Oversikt over gjeldende praksis på Nord-Jæren

Eksempel på hvordan foreslåtte årshjul vil se ut i praksis, basert på forslag til nytt årshjul for styringsgruppen

6

Møter i løpet av året

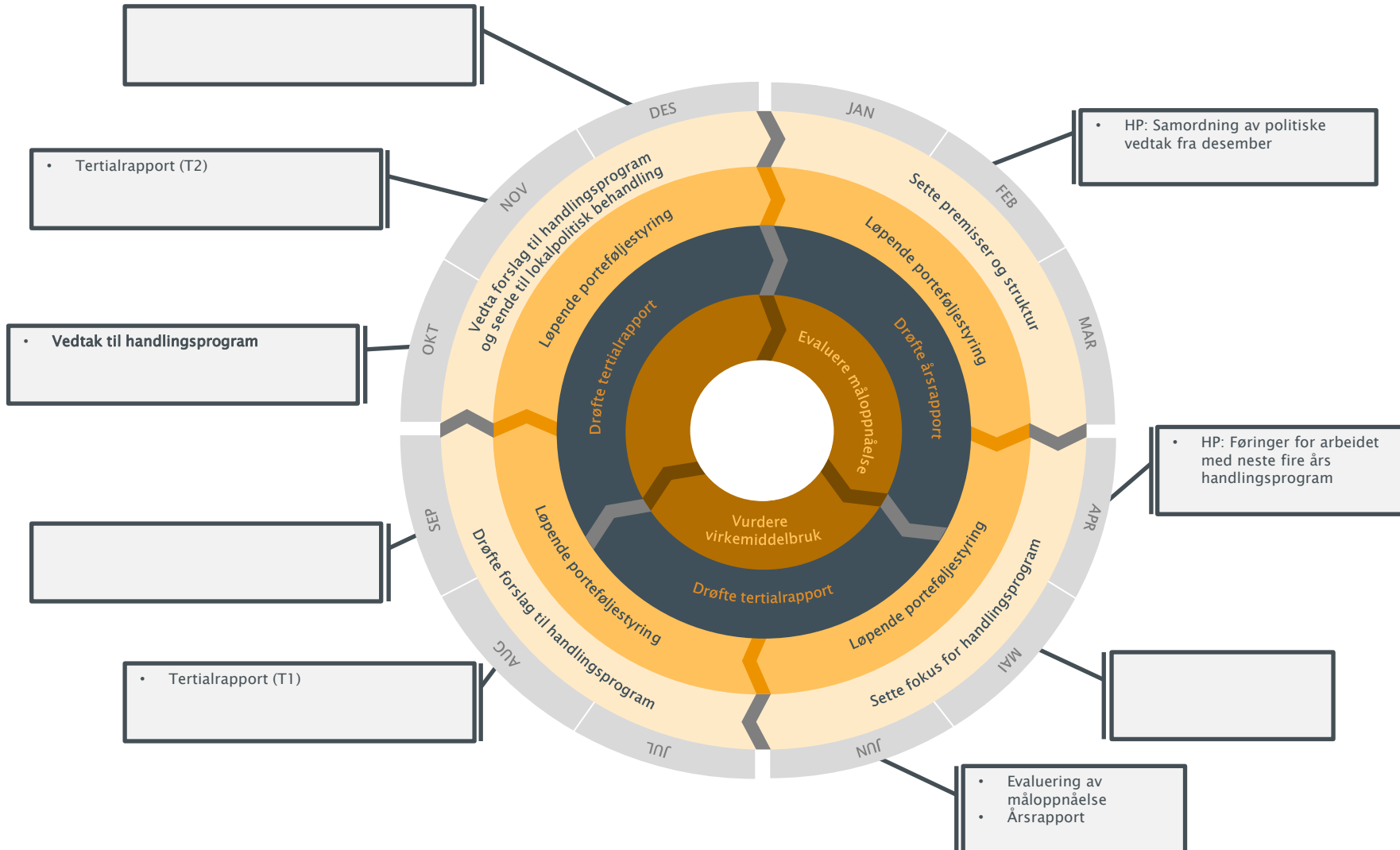
Ytterligere saker som behandles og orienteres om i styringsgruppen

- Kommunikasjon
- Orienteringssaker
- Prosjektpresentasjoner

Vurdering av måloppnåelse og annen rapportering vil gjøres løpende, i tillegg til hovedtematikken som vist i løp for rapportering og evaluering og måloppnåelse.

Oversikt over gjeldende praksis i Trondheimsområdet

Eksempel på hvordan foreslåtte årshjul vil se ut i praksis, basert på møter og prosesser i 2022

8-9

Møter i løpet av året

Ytterligere saker som behandles og orienteres om i styringsgruppen

- Løpende porteføljestyling
 - Oppfølging - bruk av biodiesel
 - Ny styringsramme for 704
 - Rapportering bompengeforliket
 - Innsparingstiltak drift kollektiv
- Orienteringssaker
 - Orienteringer om beslutninger i programrådet
- Kommunikasjon
 - Miljøpakken i media

1. Introduksjon	3
2. Forslag til prinsipper	6
– <i>Tydelige roller og ansvar</i>	6
– <i>Felles årshjul</i>	17
3. Forslag til implementeringsplan	24

Eksempel på tidslinje for implementering av prinsipper

Beskrivelse av implementering:

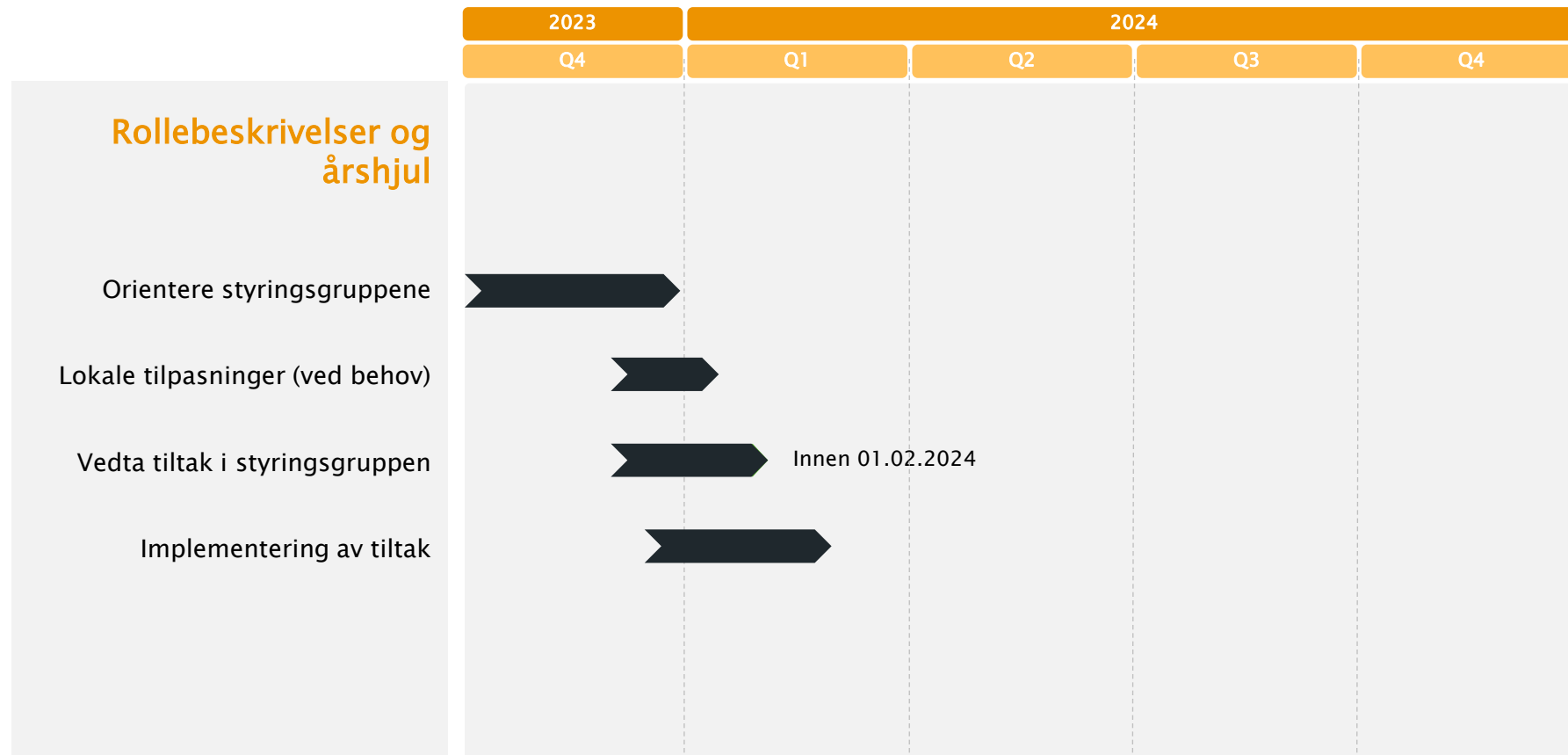
Det legges opp til en trinnvis modell for implementering av tiltakene, for å sikre at de følges opp og implementeres på et hensiktsmessig tidspunkt og på en strukturert måte.

Dette er særlig for å ta høyde for at det etableres nye styringsgrupper høsten 2023. Trinnene inkluderer følgende tiltak med behandling i styringsgruppene:

Rollebeskrivelser og årshjul

- Definere rolle- og ansvarsbeskrivelser for aktørene i samarbeidet
- Etablere felles tematisk årshjul

Se eksempel på tidslinje for implementering av øvrige prinsipper i vedlegg 4, kapittel 4.

Forslag til ansvarsfordeling for implementering av tiltak

Beskrivelse av ansvar for implementering:

Samtlige trinn i implementeringsplanen krever en oppfølging fra hver enkelt part for å sikre at tiltakene blir innført på en god måte.

Oppfølging av hver part innebærer at byvekstområdene vurderer tiltakene og innarbeider lokale tilpasninger før eller etter behandling i styringsgruppene, for de tiltak der det er hensiktsmessig. Videre anbefales partene å regelmessig evaluere tiltakenes effekt, og samarbeide for å finne eventuelle forbedringer. Dette involverer også å dele beste praksis og suksesshistorier på tvers av byvekstområdene og inkludere nye områder etter forhandling av avtaler. Styringsgruppen bør også følge opp implementeringen og ta grep dersom nødvendig.

Oversikten viser en HUKI-matrise over implementeringen av de ulike trinnene og tiltakene som er planlagt for utrulling ved eventuell godkjenning fra styringsgruppene.

I tillegg oppfordres det til at tiltakene videreutvikles i fellesskap på tvers av byvekstområdene, for å sikre mest mulig felles tilnærming der det lar seg gjøre.

Forklaring av HUKI:

H – Hovedansvarlig
K – Konsultert

U – Utførende
I – Informert

Aktør/Tiltak	Definere rolle- og ansvarsbeskrivelser for aktørene i samarbeidet	Etablere felles tematisk årshjul
Sekretariatet	U	U
Administrativ gruppe	U	U
SVV	K	K
Styringsgruppen	H	H